

1. Náhodná veličina je daná funkciou hustoty $f(x) = 2/(x+1)$ na intervale $[0, d]$, inde 0.
- Určte hodnotu d .
 - Nájdite distribučnú funkciu $F(x)$ a kvantilovú funkciu.
 - Nakreslite grafy f, F . Vypočítajte $P(0.2 < x < 0.5)$ a znázornite ju v grafoch.
 - Nájdite medián, kvartily a 0.9-kvantil.

2. Náhodná veličina je daná distribučnou funkciou

$$F(x) = \begin{cases} (1-x^2)/2 & \text{na } [-1, 0] \text{ (predtým 0)} \\ (1+x^2)/2 & \text{na } [0, 1] \text{ (za tým 1)} \end{cases}$$

- Nájdite funkciu hustoty f a kvantilovú funkciu.
- Nakreslite grafy f a F .

3. Náhodná veličina je daná distribučnou funkciou $F(x) = x^2/4$ na $[0, 2]$

- Vypočítajte $E(X), \text{var}(X)$

4. Náhodná veličina je daná funkciou hustoty

$$f(x) = \begin{cases} x+1 & \text{na } [-1, 0] \\ 1-x & \text{na } [0, 1], \end{cases} \quad \text{inde 0.}$$

- Nájdite distribučnú funkciu F a kvantilovú funkciu.
- Nakreslite grafy f, F . Vypočítajte $P(-0.5 < x < 0.5)$ a znázornite ju v grafoch.
- Nájdite medián, kvartily a 0.9-kvantil.
- Vypočítajte $E(X), \text{var}(X)$

5. Spoločná funkcia hustoty pre veličiny X, Y je daná

$$f(x,y) = \begin{cases} k & \text{pre } 0 < x < 1 \text{ a } 0 < y < a-x \\ 0 & \text{inde.} \end{cases}$$

- Určte hodnotu k a nakreslite graf $f(x,y)$
- Nájdite funkcie hustoty a distribučné funkcie veličín X a Y .
- Vypočítajte $E(X), E(Y), \text{var}(X), \text{var}(Y)$.
- Vypočítajte $\text{cov}(X,Y)$ a korelačný koeficient.

6. Spoločná funkcia hustoty pre veličiny X, Y je daná

$$f(x,y) = \begin{cases} 1-x+y & \text{pre } 0 < x < 1 \text{ a } 0 < y < 1 \\ 0 & \text{inde.} \end{cases}$$

- Nakreslite 3D-graf $f(x,y)$
- Nájdite funkcie hustoty a distribučné funkcie veličín X a Y .
- Vypočítajte $E(X), E(Y), \text{var}(X), \text{var}(Y)$.
- Vypočítajte $\text{cov}(X,Y)$ a korelačný koeficient.

Riešenie úloh 1, 2

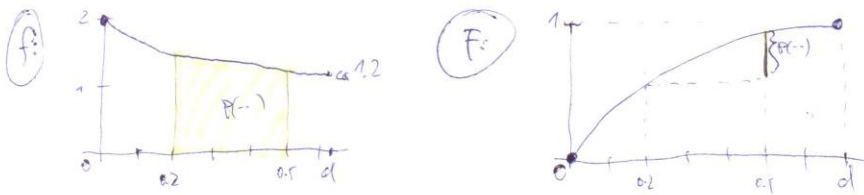
Pf-1 | Náhodná premenná X má hustotu $f(x) = \frac{2}{x+1}$ na $[0, d]$ S7a

a) Nájdite $F(x)$:
Spresite d ! $F(d) = \int_0^d \frac{2}{x+1} dx = 2 \left[\ln(x+1) \right]_0^d = 2 \ln(d+1)$

$F(x) = 2 \ln(x+1)$

$2 \ln(d+1) = 1$
 $d+1 = e^{\frac{1}{2}}$
 $d = e^{\frac{1}{2}} - 1 = \sqrt{e} - 1 = 0.6487212$

b) Návrhne graf f, F , a $P(0.2 < x < 0.5)$:



c) Nájdite inverznú funkciu F^{-1} , nájdite median, kvantily a 0.9 kvantil.

$y = 2 \ln(x+1)$
 $e^{\frac{y}{2}} = x+1$
 $x = e^{\frac{y}{2}} - 1$

$F^{-1}(y) = e^{\frac{y}{2}} - 1$

median: $\bar{x} = e^{0.25} - 1 \approx 0.289$
 kvantily: $Q_1 = e^{0.125} - 1 \approx 0.13315$
 $Q_3 = e^{0.375} - 1 \approx 0.455$

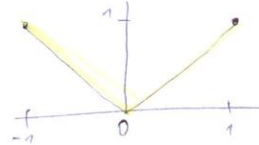
$q_{0.9} = e^{0.45} - 1 = 0.5683722$

Pf-2 úhľad 2 paraboly:
 $F(x) = \frac{1}{2}(1-x^2)$ na $(-1, 0)$, medzi 0
 $F(x) = \frac{1}{2}(1+x^2)$ na $(0, 1)$, dalej 1

$F(x) = \frac{1}{2}(1+x|x|)$ na $(-1, 1)$

a) Nájdite f :
 (2y obr.)

$f = 0$ na $\mathbb{R}/(-1, 1)$
 $f = -x$ na $(-1, 0)$
 $f = x$ na $(0, 1)$



b) Nájdite kvantil. funkciu F^{-1} : na $(-1, 0)$: $y = \frac{1}{2}(1-x^2) \Rightarrow y \in (0, 0.5)$!

$F^{-1} = \begin{cases} -\sqrt{1-2y} & \text{pre } y \in (0, 0.5) \\ \sqrt{2y-1} & \text{pre } y \in (0.5, 1) \end{cases}$

$x^2 = 1-2y$
 $x = \pm \sqrt{1-2y}$
 na $(0, 1)$: $y = \frac{1}{2}(1+x^2)$, $y \in (0.5, 1)$!
 $x = \pm \sqrt{2y-1}$

δ
 to je 0
 kvantil!

to je $\text{sgn}(2y-1) \sqrt{|2y-1|}$

Riešenie úloh 3, 4

① Je daná distribučná funkcia F náhodnej veličiny X :

$$F(x) = \frac{x^2}{4} \text{ na } (0, 2)$$

$F(x) = 0$ pre $x \leq 0$

$F(x) = 1$ pre $x > 2$

doplniť! (a:)

S4a
- toto je len alternatíva

a) Nájdite hustotu náh. veličiny X :

Rieš: $f(x) = F'(x) = \frac{x}{2}$ na $(0, 2)$, inak 0!

→ načrtnúť grafy!

b) zistite $P(1 < X \leq 2)$

$$P(\dots) = \int_1^2 f(x) dx = F(2) - F(1) = \frac{3}{4}$$

c) Vypočítajte $E(X)$, $\text{var}(X)$:

$$E(X) = \int_0^2 x \cdot f(x) dx = \int_0^2 \frac{x^2}{2} dx = \frac{4}{3}$$

$$\text{var}(X) = E(X^2) - (E(X))^2 = \int_0^2 x^2 \cdot \frac{x}{2} dx - \frac{16}{9} = \frac{2}{9}$$

d) Nájdite kvantilové funkcie F^{-1} :

$$y = \frac{x^2}{4} \rightarrow x = 2\sqrt{y}$$

• Mediana: $y = 0.5, x = 2\sqrt{0.5} = \sqrt{2}$

• kvantily: $y = 0.25, x = 2\sqrt{0.25} = 1; y = 0.75, x = 2\sqrt{0.75} = \sqrt{3}$

• 0 kvantil: $y = 0.9, x = 2\sqrt{0.9} = 3\sqrt{\frac{2}{5}}$

e) Načrtnúť graf - vid' a), b)

② Je daná hustota f náh. veličiny X :

$$f = \begin{cases} x+1 & \text{na } [-1, 0] \\ 1-x & \text{na } [0, 1] \\ 0 & \text{inak} \end{cases}$$

grafy!

a) distribúcia F :

$$F = \int_{-1}^x f(x) dx : \begin{cases} \text{Pre } x \leq -1: F(x) = 0 \\ \text{Pre } x \in (-1, 0): F(x) = \int_{-1}^x (x+1) dx = \frac{x^2+2x+1}{2}, F(0) = 0.5 \\ \text{Pre } x \in (0, 1): F(x) = 0.5 + \int_0^x (1-x) dx = \frac{-x^2+2x+1}{2} \\ \text{Pre } x > 1: F(x) = 1 \end{cases}$$

b) $P(1/2 < X < 0.75)$ - grafy f vypočít: $P(\dots) = F(0.75) - F(0.5) = (1 - \frac{1}{8}) - \frac{1}{2} = \frac{3}{8} = 0.75$

c) $E(X) = \int_{-1}^1 x f(x) dx = \int_{-1}^0 x(x+1) dx + \int_0^1 x(1-x) dx = 0$

$\text{var}(X) = \int_{-1}^1 x^2 f(x) dx = \int_{-1}^0 x^2(x+1) dx + \int_0^1 x^2(1-x) dx = \frac{4}{6}$

d) kvantile F^{-1} :

$$y = \frac{(x+1)^2}{2}$$

$$x = \sqrt{2y} - 1 \text{ na } (0, \frac{1}{2})$$

$$y = 1 - \frac{(x-1)^2}{2}$$

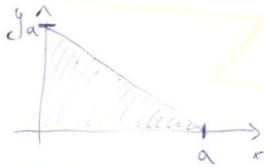
$$x = 1 - \sqrt{2(1-y)} \text{ na } (\frac{1}{2}, 1)$$

$$\begin{aligned} q_{0.5} &= 0 \\ q_{0.25} &= \sqrt{0.5} - 1 \\ q_{0.75} &= 1 - \sqrt{0.5} \end{aligned}$$

Riešenie úlohy 5

Pr. 2 $f(x,y) = k$ pre $0 < x < a$, $0 < y < a-x$, inak 0 [54a]

a) Nájsť: (plocha množiny)



$k = ?$

$$\int_0^a \int_0^{a-x} f(x,y) dx dy = \frac{a^2}{2} k = 1$$

$$k = \frac{2}{a^2}$$

b) $f_x, f_y = ?$

$$f_x = \int_0^{a-x} k dy = [ky]_0^{a-x} = k(a-x) = \frac{2}{a^2}(a-x) \quad \text{pre } x \in [0, a]$$

$$f_y = \int_0^{a-y} k dx = \frac{2}{a^2}(a-y) \quad \text{pre } y \in [0, a]$$

c) $F(x), F(y) = ?$

$$F(x) = \int_0^x \frac{2}{a^2}(a-t) dt = \frac{2}{a^2} \left(at - \frac{t^2}{2} \right)_0^x = \frac{2}{a^2} \left(ax - \frac{x^2}{2} \right) = \frac{2ax - x^2}{a^2}, [0, a]$$

$$F(y) = \frac{2ay - y^2}{a^2}, \dots$$

d) $E(x), E(y) = ?$

$$E(x) = \int_0^a x \cdot f_x = \int_0^a \frac{2}{a^2}(ax - x^2) dx = \frac{2}{a^2} \left[\frac{ax^2}{2} - \frac{x^3}{3} \right]_0^a = \frac{2}{a^2} \left[\frac{a^3}{2} - \frac{a^3}{3} \right] = \frac{2a}{a^2} \cdot \frac{a}{6} = \frac{a}{3}$$

e) $\text{Var}(x) = \text{Var}(y) = ?$

$$\text{Var}(x) = \int_0^a x^2 f_x = \frac{2}{a^2} \int_0^a (ax^3 - x^4) dx = \frac{2}{a^2} \left[\frac{ax^4}{4} - \frac{x^5}{5} \right]_0^a = \frac{2}{a^2} \cdot \frac{a^5}{20} = \frac{a^3}{10} = \text{Var}(y)$$

f) $\text{Cov}(x,y) = ?$

$$\text{Cov}(x,y) = \int_0^{a-x} \int_0^{a-x-y} xy f_{xy} dx dy - \frac{a^2}{9} = \int_0^a \int_0^{a-x} kxy dx dy - \frac{a^2}{9} = \int_0^a \frac{kx^2}{2} dx - \frac{a^2}{9} = \frac{k}{6} a^3 - \frac{a^2}{9} = \frac{a^2}{36}$$

g) $\rho(x,y) = \frac{\frac{a^2}{36}}{\sqrt{\frac{a^3}{10} \cdot \frac{a^3}{10}}} = \frac{1}{6}$

